

Filosofie

Filosofie nežije sama sebou, ale jen v hlavách lidí, dokonce ne vždy pouze filosofů. Jen člověk je schopen filosofovat, ba jen někteří lidé jsou toho schopni na vysoké úrovni. Je k tomu totiž zapotřebí především mimořádného „nadání“, jakéhosi zvláštního smyslu pro sledování myšlenek (tady je třeba hned upozornit, že nejde na prvním místě o sledování myšlení myslícího, tj. o myšlenkové aktivity, nýbrž o to, kterým směrem ukazují a k čemu směřují, tedy o myšlenkové sledování jejich myšleného). To, čím se filosofie a filosofování zabývá, se tedy nemusí nutně týkat pouze člověka, i když jen člověk je toho schopen. Filosofovat lze o čemkoli, nebo jinak řečeno, není nic, o čem by nebylo možno filosofovat (problém je jenom v tom „o čem“, tedy v tom „o něčem“ – to si brzo vyjasníme). Jestliže tedy nejstarší a dodnes tradované vymezení a přímo pojmenování filosofie a filosofování mluví o zalíbení v moudrosti, o lásce k ní a nejvyšší touze po ní, je v tom hned obsažen zásadně důležitý poukaz k tomu, že nejde o vědění o něčem, o získávání poznatků nebo informací, ale o to, něco udělat především se sebou, tj. z nemoudrého nebo málo moudrého se stávat moudřejším, a to s vědomím, že nikdo z lidí není plně moudrý (eventuelně s dodatkem, že plně moudří jsou jen bohové). Filosofovat „o něčem“ tedy znamená pokusit se být co nejmoudřejším ve vztahu k tomu, „o“ čem filosofujeme. V tom prastarém pojetí, které je připisováno jednomu z prvních „filosofů“ (tehdy se jim říkalo ještě „moudří“ nebo „mudrci, SOFOI), totiž Pathygorovi, nejde na prvních nebo předních místech o vědomosti a znalosti, ale o celý způsob života.

(Písek, 081208-1.)